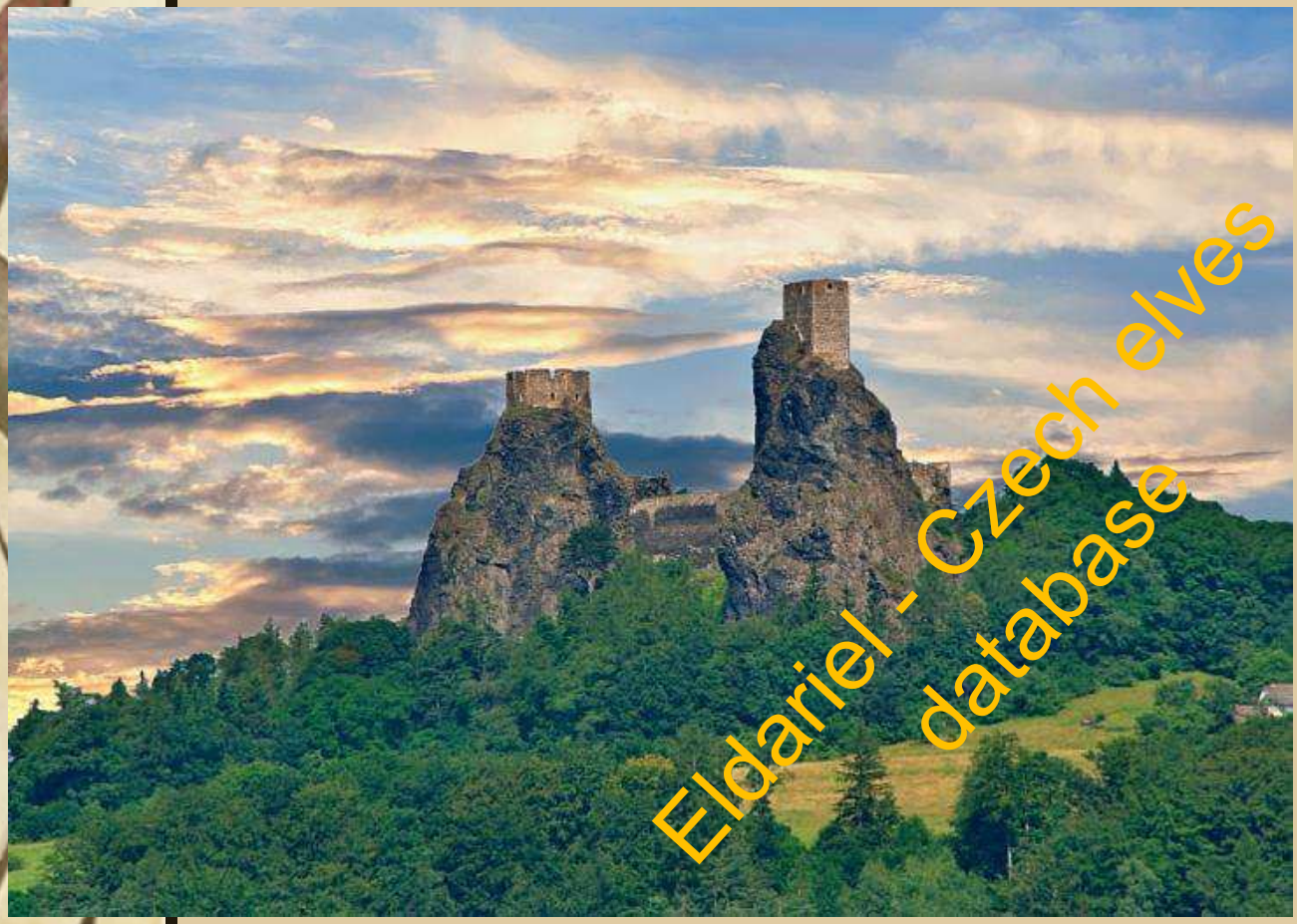
Příběh hradu Trosky

Zřícenina gotického hradu připomínající **čertovy rohy trčící ze země** byla postavena koncem 14. století a stala se jedním ze symbolů Českého ráje. Vybudování hradu na dvou strmých čedičových skaliscích učinilo z Trosek téměř nedobytný hrad.

Vyhlídka z věží skýtá nádherný výhled do okolní krajiny a tajemné **podzemí** přitahuje milovníky záhad i starých pověstí o ukrytém pokladu z vyloupeného Opatovského kláštera.
Jiní zase považují oblast Trosek za bájnou **vstupní bránu do jiných světů**.

Toulejme se tedy společně a poznávejme tuto výjimečnou dominantu našeho regionu.

Triariel - Czech elves database

Dosavadní výzkum prokázal, že nejprve láva vytékala ze sopouchu Baby, později z Panny. Je dokonce možné, že zde byl ještě třetí sopečný kužel východně od Trosek,

Na obrázcích vidíme **čedičovou stěnu** na úpatí Trosek a malý lávový tunel ve skále.

Trosky jako takové jsou zbytkem dvojité malé sopky typu kužele.
Sopka byla aktivní v době třetihor cca před 17 miliony let.

Při jednotlivých erupcích byly do vzduchu vyvrhovány **úlomky sopečných strusek** , které postupně **vytvořily dva menší sopečné kužely**.

Konečný tvar Trosek je výsledkem eroze, která odnesla nesoudržné sopečné uloženiny a doslova vytvarovala obě tak typické skalní věže.

Trosky a jejich okolí jsou také spjaty s **mladší dobou bronzovou**, z níž pochází **nález pícky těsně vedle druhé brány s keramickou formou na odlévání bronzové sekerky**. Lití této slitiny mědi s několika procenty cínu bylo jako složitá technologie utajováno a spojováno s magickými obřady. Z mladší doby železné pocházejí pak další **nálezy z doby Keltů v Čechách**.

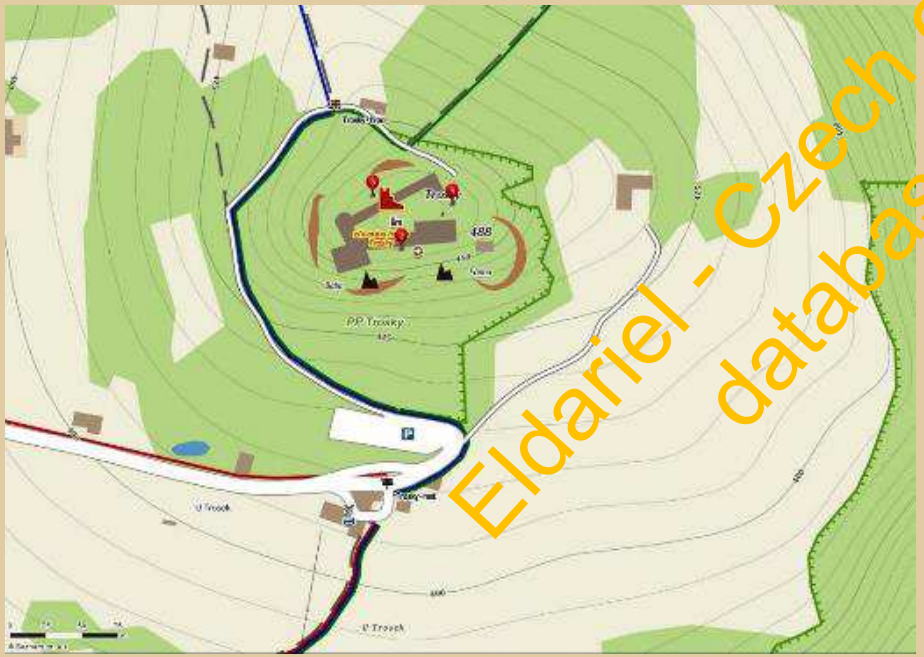

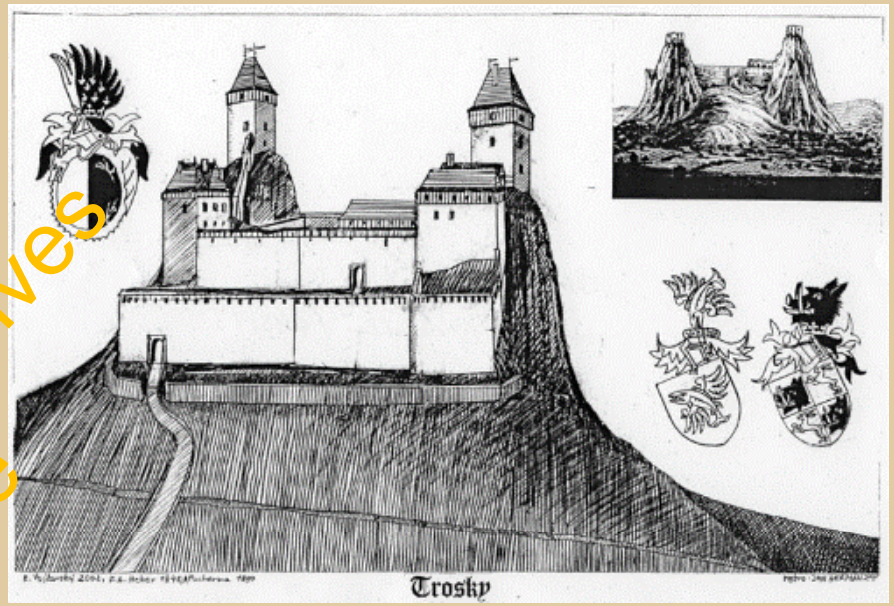
Trosky byly v té době středem rozsáhlé opevněné plošiny využívající přirozených pásů pískovcových skal.
Výzkum přinesl doklad o keltském osídlení. Prostřednictvím zlomků keltské keramiky a radiokarbonovým testem zetlelého dřeva ze dna příkopu bylo určeno stáří této lokality do let 490–190 př. Kr. Zajímavá je skutečnost, že z vnitřního areálu vůbec **nejrozsáhlejší opevněné polohy v ČR velikosti cca 180 ha** nepocházejí žádné další archeologické nálezy, přestože proběhlo již několik několikeré zkoumání.

Eldariel - Czech elves database

Archeologové se domnívají, že vybudování tohoto místa muselo být v tehdejší době motivováno náboženskými pohnutkami. A to vskutku důležitými, vezmeme-li v úvahu obrovské úsilí, které na stavbu tehdejší lidé museli vynaložit. Pravděpodobně se **jednalo o posvátný okrsek starých Keltů** v podobě, kterou vidíte na obrázku.

Hrad byl vybudován Čeňkem z Vartemberka koncem 14. století, zhruba **po roce 1380**. **Charakter místa, mezi dvojicí strmých čedičových sopouchů, byl jednak rozhodující pro stavební dispozice hradu, stejně jako inspiroval dojmem zborcených věží k pojmenování sídla – Trosky.**

Eldariel - Czech elves database

Čeněk byl **český šlechtic** z veselské větve panského rodu Vartemberků, na počátku sympatizující s husitským hnutím. V dané době byl pánem města Jičín a majitelem hradu Velíš.

Jeho mimořádnou osobnost dokládá fakt, že je označován také jako případný **objednavatel takzvané Boskovské bible**. Ta obsahuje druhý nejstarší český překlad Nového zákona.

Eldariel - Czech elves database

Na vyšším skalisku s převýšením 57 metrů byla postavena čtverhranná **věž Panna**. Původně měla mít přibližně čtvercový půdorys, ale poté, co byla postavena západní část se vstupním portálem do výšky prvního patra, došlo k jejímu rozšíření o východní přístavbu. Obytné prostory se nacházely v prvním patře.

Na vrcholku skalních výčnělků vyrostly dvě věže – Panna, vyšší z věží na východní straně, na západní pak **Baba**. Mezi nimi pak zbyl prostor pro nevelký sevřený **vnitřní hrad se dvěma paláci**.

Věž Baba převyšuje úroveň prvního nádvoří o 47 metrů. Věž má šestiboký půdorys a interiér rozdělený příčkami na čtyři menší prostory. Vstupem v severní stěně se vcházelo do předsíně, ze které vedly vchody do dalších místností osvětlených velkými okny.

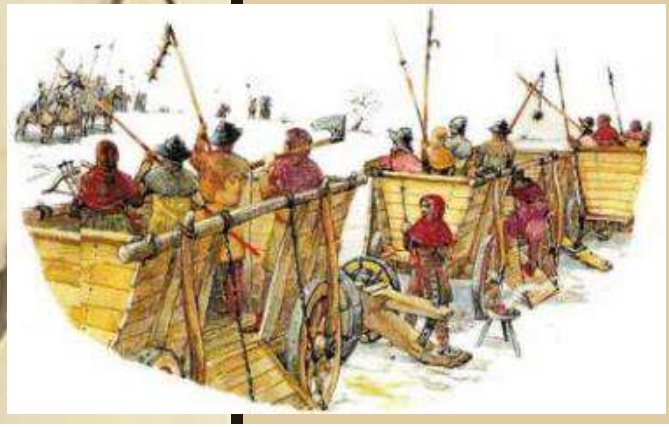
Majetkem Václava IV. se Trosky staly krátce před Čeňkovou smrtí - král byl věřitelem zadluženého pána z Vartemberka. Odkup hradu byl hmotnou splátkou panovníkovi. Po pouhých čtyřech letech však Václav nepotřebný hrad odprodal.

Významnou roli sehrál během husitských válek, kdy patřil pánům z Bergova. Společně s dalšími hrady v okolí **tvořil významnou oporu katolické strany, příznivců Zikmunda Lucemburského**. Hrad odolal dvěma obléháním a dobyt byl až v roce 1469 vojskem krále Jiřího z Poděbrad.

Trosky obléhal v roce 1424 samotný Jan Žižka. Bez úspěchu. Stejně neúspěšný byl i **pokus sirotčích vojsk** v roce 1428, ovládaných východočeskými husitskými šlechtici. V roce 1455 přešel hrad do majetku držitele nedaleké Kosti Jana Zajíce z Hazmburka, který však objekt zanedbával na úkor pohodlnější Hrubé Skály. **Královské vojsko Jiřího z Poděbrad hrad dobylo až roku 1469.** Během Třicetileté války byly Trosky v majetku Albrechta z Valdštejna, nicméně již značně zpustlé a chátrající.

S husitskou dobou je s hradem spojena také pověst o loupeživých rytířích. Ve starých kronikách o nich najdeme krátkou zmínku.
Když hrad ukořistil jistý **Kryštof Šof, společně s druhem Švejcarem sužovali okolí loupeživými výpravami**. Východočeský zemský správce se pokusil jejich řádění zastavit a přitáhl k hradu. Psal se rok 1440. Trosky však dostály své pověsti nedobytného místa a opět zůstaly nepoškozené.

Eldariel - Czech elves database

Romantismus 19. století přivedl na úchvatné skalní věže první návštěvníky. Mezi nimi i slavného **básníka Karla Hynka Máchu**. Ten se sem vydal dokonce dvakrát. **Poprvé v rámci své první cesty do Krkonoš roku 1893, o dva roky později podruhé.**

Údajně vznikla na hradě Trosky i Máchova **vlastnoruční kresba** romantického torza, ale ta se bohužel do dnešních dní **nedochovala**.

Od roku 1821 byl jejich majitelem Jan Lexa z Aehrenthalu. Ten skoupil celé bývalé panství Albrechta z Valdštejna.
Podle jedněch šlo o typického představitele zbohatlické generace, podle jiných o osvícené lidi, kteří se v oblasti Českého ráje **pokoušeli zrekonstruovat romantické zříceniny hradu a jako první budovali systém turistických cest se skalními vyhlídkami.** Bohužel snahy o zvelebení a rekonstrukci Trosek přerušila smrt jejich majitele.

Eldariel - Czech elves database

V roce 1925 se zřícenina stala majetkem českého státu. Již v roce 1923 došlo z podnětu **Klubu českých turistů** k prvním opravám obou věží, hradeb a bran.

Eldariel - Czech elves database

Klub českých turistů se o zříceninu staral zcela cíleně od roku 1928 a **dnes je ve správě Národního památkového ústavu**. Hrad je možné si prohlédnout v několika prohlídkových trasách. Můžeme vyrazit na vyhlídkovou plošinu pod Pannou nebo vystoupat po schodišti do výše 504 metrů nad mořem na Babu. Odtud je ničím neomezený výhled do všech světových stran.

Neméně zajímavé je také podzemí, které bývá některými lidmi označované jako brána do jiných světů.

Faktem zůstává, že Trosky chodby ve vlastním podzemí opravdu mají. A jak to tam ve skutečnosti vypadá ?

Asi 500 metrů východně od hradu v příkré stráni se nachází **vchod do jeskyně**. Za vstupním otvorem se nachází prostora 5 metrů široká. Strop vybíhá od vchodu klínovitě vzhůru a dosahuje výšky až 7 metrů. Po 13 metrech se jeskyně zužuje na 50 cm širokou chodbu, která po 20-ti metrech vyúsťuje ve čtvercové skalní rozsedlině, z níž odbočují tři různé chodby.

Jedna chodba pokračuje ve směru vstupní chodby k severozápadu, ale je zavalena.

Druhá směřuje vpravo k severovýchodu a končí také závalem.

Třetí chodba jde vlevo k jihu, po několika metrech se zvětšuje v prostor, kde se nachází i **podpisová skála** s vyrytými jmény návštěvníků. **V minulosti zde bylo možné spatřit podpis národního buditele Josefa Jungmanna či jeho přítele, básníka Antonína Marka**. Na jihu se tato prostora zužuje a přechází v chodbu, která je však na svém konci zasypaná pískem.

Eldaniel - Czech elves database

Tajemná jeskyně pod hradem Trosky byla v minulosti navštěvována ve snaze nalézt spojovací chodbu do hradu. Asi v roce 1772 byla navštívena čtyřmi jičínskými občany, kteří v jeskyni na balvanu nalezli nápis ***:"Ani krok dále, sic tvoje smrt"***. To bylo příčinou, že od dalšího zkoumání upustili.
Rovněž švabachem psaný nápis : ***„3 dni sme blaudily, Twa smrt gestli deš dál. P.H. 1845 F.H."*** dokládá, že proniknout do tajemného podzemí a nalézt spojovací chodbu do hradu nemusí být zrovna jednoduché.

Mezi místními obyvateli se vypráví , že **stará chodba ústí k podzemnímu jezírku**, sloužícímu jako zásobárna vody pro hrad. Skutečností je, že doposud **nebyly na hradě nalezeny žádné stopy po studni**. Přestože voda na hradě být dostupná musela, jinak by těžko odolával obléhání.

Jiná pověst nám říká, že **tajná chodba pod Troskami vede k železným dveřím**, za kterými jsou ukryty poklady a cenné starožitnosti. Může to souviset s tím, kam loupeživí rytíři Šof a Švejcar, jež se zmocnili Trosek, ukrývali naloupené zboží. Nebo také s pověstným Otou z Bergova, jež se podílel na vyloupení Opatovického kláštera v roce 1415. Kam ukryl cennosti z tohoto lupu dodnes nevíme.

Elbariel - Czech elves database

Nejznámější pověst je o vzniku jmen pro obě z věží hradu Trosky. Jak se vše událo?

Hrad Trosky získal pán z Bergova, který se snažil z Trosek vybudovat proslulé sídlo. Jeho snaha však jednoho dne musela být přerušena.

Ten den si nechal zavolat svou **matku Marii a dceru Karolínu**:" Musím odjet na delší dobu do vzdáleného kraje. Slibte mi, že tu budete spravovat Trosky tak dobře jako já!"

„Ano synu, vždyť víš, jak spravedlivě a moudře jsem panovala před lety," potvrdila jeho přání Marie.

„Ano tatínku, slibuji. A vrať se nám brzy zpátky domů," usmála se Karolína.

Pán z Bergova opravdu odjel. Obě ženy několik prvních měsíců plnily jeho rozkazy pečlivě a zodpovědně, kraj jenom vzkvétal a na Trosky často zavítala známá knížata. Dostalo se jim opravdového královského přijetí.

Eldariel - Czech elves database

Jenže vláda se jak Marii, tak i Karolíně velmi zalíbila.

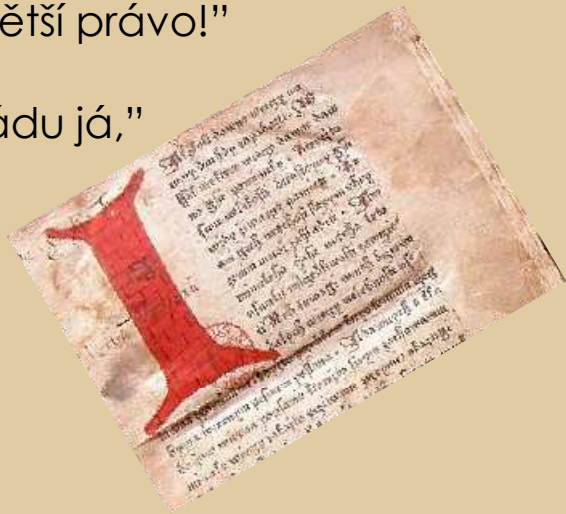
„Proč bych nevládla sama?" ptala se sama sebe Karolína, když se ráno vzhlížela v zrcadle. „Krásná jsem, určitě si mě nějaký mladý muž vezme za ženu a potom budeme spravovat hrad společně. Marii nebudeme potřebovat."

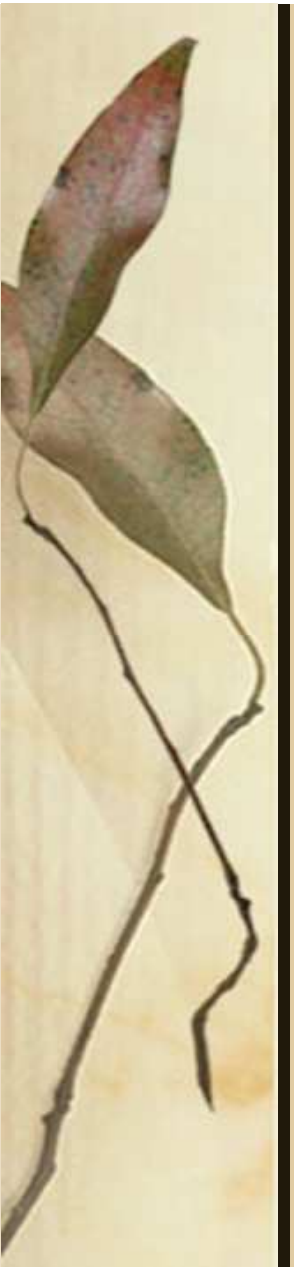
Ve stejné chvíli pročítala Marie kroniky, když v tom ji napadlo: „Karolína je nezkušená vladařka. A co když přijde mladý pán a bude si ji chtít vzít? Určitě tak ztratím svou vládu! To já ale nedovolím!"

Ten den se obě ženy pohádaly o to, kdo bude zastupovat pána z Bergova.
„Já jsem mladší a krásnější! Jsem jeho dcera a mám na Trosky větší právo!" křičela Karolína.
„A já jsem starší a chytřejší! Je to můj syn, a proto si zasloužím vládu já," odporovala Marie.

Eldaniel - Czech elves database

Každá obsadila jednu z věží hradu. Marie se usídlila v té silnější a menší, Karolína v té vyšší a užší. Nevycházely ven, pouze z malých okýnek na sebe dennodenně pokřikovaly, haštěřily se a láteřily na celý svět!

Kraj kolem Trosek rychle chudl. O vládu se obě ženy pouze hádaly, ale opravdového vladaře lidé z podtroseckého údolí navždy ztratili. Málokdo navštívil kdysi známý hrad, málokdo se jenom přiblížil k oběma věžím. A když se do lesa pod Troskami vypravili vesničané na borůvky a maliny, slyšeli pouze neustálé hádky Marie a Karolíny.

Pán z Bergova o ničem nevěděl, zůstal v cizině. Nikdy se nevrátil, aby vztah své matky a dcery urovnal. Sloužící utíkali z hradu, ptáci přestali kroužit na věžemi, slunce nesvítilo ani do jedné komory obou hříšnic.

Za nějaký čas hrůzný křik a hádky ustaly. Jeden chasník se rozhodl vypravit na věže. Vešel do té silnější a nenašel nikoho, jen okno otevřené dokořán. A ani v té užší nespatřil mladičkou Karolínu, jak očekával. Kam obě zmizely? To dodnes nikdo nezjistil.

Lidé se vrátili do kraje a společně s nimi přišlo štěstí a přátelství. Společnými silami začali znovu Podtrosecko zvelebovat. Nakonec obě věže Trosek pojmenovali – tu širší podle staré Marie Babou a tu vyšší podle mladé Karolíny Pannou.

Eldariel-Czech elves database

Děkujeme za pozornost.